

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K
J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce: **M. F.**, zastoupeného JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Jablonského 604/7, Plzeň, proti žalovanému: **Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort**, se sídlem Pražská ul., Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2014, čj. KrÚ KRPE-99139-172/ČJ-2013-170022-SV, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 8. 1. 2015, čj. 52 A 2/2015 – 49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovené zástupkyni žalobce, JUDr. Anně Doležalové, MBA, advokátce se sídlem Jablonského 604/7, Plzeň, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 6800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 12. 12. 2014, čj. KrÚ KRPE-99139-172/ČJ-2013-170022-SV (dále jen „napadené rozhodnutí“) Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále „žalovaný“) zajistil žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Doba zajištění byla stanovena na 60 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky, ze dne 12. 12. 2014, čj. OAM-196/LE-BE03-PO5-2013, jímž bylo zastaveno řízení o azylu z důvodu nepřipustnosti.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové.

[3] Tvrdil, že v jeho případě neexistuje nebezpečí maření nebo ztěžování rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav a obstaral si jenom důkazy svědčící v neprospěch žalobce. Nepřihlédl k okolnostem svědčícím ve prospěch žalobce a nedal žalobci možnost vyjádřit se k důkazům. Žalobou napadené rozhodnutí bylo v rozporu s § 124 odst. 1 ve spojení s § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců, neboť v případě žalobce postačovalo uložení zvláštního opatření za účelem vycestování. U žalobce totiž neexistovalo nebezpečí útěku, zmaření nebo ztěžování případného rozhodnutí o správním vyhoštění, neboť žalobce má v České republice manželku a devět dětí. Napadené rozhodnutí vážně a nepřiměřeně zasáhlo do jeho rodinného života a života žalobcovy rodiny a je v rozporu s čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[4] Krajský soud žalobu zamítl. Konstatoval, že žalobce nijak nepopřel skutečnosti zjištěné žalovaným. Žalobce pouze zpochybnil závěry, které z nich žalovaný vyvodil, ale svá tvrzení nijak nedoložil, ani k jejich doložení nenavrhl důkazy. Krajský soud přisvědčil žalovanému, že žalobce se cíleně skrýval, nebyl držitelem platného cestovního dokladu, neměl vízum ani povolení k pobytu a pracoval bez pracovního povolení.

[5] Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného o důvodnosti zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Z podkladů napadeného rozhodnutí vyplývalo, že bylo možné důvodně se obávat, že žalobce se bude snažit skrývat, nebo bude chtít vycestovat do Spolkové republiky Německo a k vycestování bude nutit i své děti, tedy že by mohlo dojít ke zmaření účelu správního vyhoštění, kterým je, aby žalobce vycestoval z území České republiky a byl mu po stanovenou dobu znemožněn vstup na území členských států Evropské unie.

III.

[6] Žalobce (dále „stěžovatel“) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností.

[7] Namítl, že na řízení o zajištění podle zákona o pobytu cizinců se vztahuje správní řád. Jde o řízení zahájené z moci úřední, a proto byl žalovaný povinen i bez návrhu zjistit i skutečnosti a důkazy svědčící v jeho prospěch. To však žalovaný neučinil, čímž došlo k porušení § 50 odst. 3 správního řádu. Žalovaný si účelově obstaral pouze důkazy svědčící v jeho neprospěch. Podle § 50 odst. 1 správního řádu mohou být poklady pro vydání rozhodnutí i podklady od jiných správních orgánů a orgánů veřejné moci. V posuzovaném případě šlo o podklady řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany vedené Ministerstvem vnitra. V rámci tohoto řízení byl proveden pohovor s manželkou stěžovatele, která uvedla, že vycestování manžela není možné, neboť ona sama není schopna postarat se o děti. Svůj vztah s manželem označila za pěkný, uvedla, že manžel pracuje a stará se o děti. Žalovaný však toto vyjádření zcela pominul.

[8] Stěžovatel dále namítl, že žalovaný ani soud se dostatečně nezabývali rodinným životem stěžovatele, a to zejména před jeho příchodem do České republiky. Hodnotili jeho rodinný život pouze na základě aktuálního stavu, kdy děti byly stěžovateli a jeho manželce odebrány a přechodně umístěny do zařízení náhradní výchovy. Stěžovatel nepopírá, že současnou situaci rodiny lze označit za „*velmi vybrocenou*“, avšak z toho nelze dovodit, že mezi stěžovatelem a jeho rodinou chybí citový vztah či že stěžovatel nemá žádný rodinný život podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Na základě probíhající rodinné krize tedy nelze dospět k závěru, že vycestováním stěžovatele nedojde k nepřiměřenému zásahu do jeho

rodinného života. Rozhodnutí žalovaného je tedy v rozporu s § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť existují překážky správního vyhoštění v podobě nepřiměřeného zásahu do jeho rodinného a soukromého života.

[9] Nebezpečí maření nebo ztěžování rozhodnutí o správním vyhoštění bylo založeno pouze na domněnce, že stěžovatel hodlá přes nesouhlas svých dětí přemístit rodinu za svou sestrou do Spolkové republiky Německo. Žalovaný však nemohl dospět k závěru o úmyslu stěžovatele odstěhovat se do Spolkové republiky Německo pouze na základě výpovědi jeho dětí. Stěžovatel nepopírá, že v minulosti uvažoval o vystěhování do Spolkové republiky Německo. Poté, co byl rodinným příslušníkem stěžovatele udělen trvalý pobyt na území České republiky, však stěžovatel nepovažuje vystěhování za rozumné.

IV.

[10] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud ověřil ze správního spisu, že stěžovatel, který je státním občanem Turecka, přicestoval do České republiky v roce 2008 společně se svou manželkou a šesti dětmi. Stěžovatel v témže roce požádal o azyl, který mu však nebyl udělen. Od té doby několikrát porušil povinnost vycestovat, která mu byla stanovena výjezdními příkazy. Dne 2. 12. 2013 byl stěžovatel zajištěn žalovaným při pobytové kontrole v Pardubicích, neboť pobýval na území České republiky bez platného víza. Téhož dne bylo se stěžovatelem zahájeno řízení o správním vyhoštění. Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 10. 2014, čj. KRPE-99139-158/ČJ-2013-170022-SV, mu bylo uloženo správní vyhoštění a doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena v délce dvou let.

[14] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že Ředitelství služby cizinecké policie rozhodnutím ze dne 20. 1. 2015, čj. CPR-18223-2/ČJ-2014-930310-V243 zrušilo k odvolání stěžovatele rozhodnutí žalovaného o správním vyhoštění stěžovatele a věc vrátilo žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný následně vydal dne 9. 2. 2015 příkaz k propuštění stěžovatele ze zařízení pro zajištění cizinců.

[15] Nejvyšší správní soud si je vědom mimořádnosti institutu zajištění a ve své judikatuře zohledňuje, že zajištění cizince znamená omezení, nebo (v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění) dokonce zbavení jeho osobní svobody. Jedná se o citelný zásah do jednoho ze základních práv jednotlivce zaručeného čl. 8 Listiny (a v obecné rovině i čl. 7 odst. 1 Listiny), proto takový zásah může být přípustný jen za podmínek přísně vymezených nejen zákonem o pobytu cizinců, ale především ústavním pořádkem [blíže viz např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, čj. 7 As 79/2010 – 150, č. 2524/2012 Sb. NSS, rozsudek ze dne 22. 7. 2010, čj. 9 As 5/2010 – 74, č. 2129/2010 Sb. NSS, či nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08, č. 229/2009 Sb.]. V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud neshledal, že by nebyly splněny podmínky pro zajištění stěžovatele.

[16] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou týkající se porušení § 50 odst. 1 a odst. 3 správního řádu a dospěl k závěru, že námitka není důvodná. Žalovaný postupoval v souladu s vyhledávací zásadou obsaženou v § 50 odst. 3 správního řádu tak, aby zjistil všechny

skutečnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch stěžovatele. Přitom přihlédl ke konkrétním okolnostem posuzovaného případu. Žalovaný vycházel nejen z vyjádření manželky, ale provedl místní šetření na adrese pobytu stěžovatele a v Dětském centru Svitavy, kam byly předběžným opatřením Okresního soudu ve Svitavách umístěny děti stěžovatele. Provedené důkazy rozhodně nesměřovaly jednostranně ke zjišťování skutečností svědčících v neprospěch stěžovatele. Není pochybením správního orgánu ani porušením zásad správního řízení, pokud zjištěné skutečnosti nevyzněly ve stěžovatelův prospěch. Pokud chtěl stěžovatel rozporovat zjištění žalovaného, měl pro svá tvrzení navrhnout či předložit důkazy, které by svědčily nepřiměřenosti rozhodnutí o zajištění. To však neučinil. Neuvedl, jaké specifické okolnosti žalovaný a krajský soud nezohlednili a omezil se na obecná tvrzení o jednostrannosti shromážděných podkladů. Bez konkrétních důkazů, jimiž by svá tvrzení podpořil, však nemohly být námitky stran porušení ustanovení správního řádu opodstatněné. K námitce stěžovatele, že si měl žalovaný obstarat vyjádření jeho manželky v řízení ve věci jeho mezinárodní ochrany a přihlédnout k němu, Nejvyšší správní soud uvádí, že manželka stěžovatele byla účastníkem řízení o jeho správním vyhoštění, kde se vyjádřila.

[17] Stěžovatel namítl, že se žalovaný a krajský soud dostatečně nezabývali rodinnou situací stěžovatele a že napadeným rozhodnutím došlo k zásahu do jeho práva na rodinný a soukromý život zakotveného v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva týkající se zásahů do práva na respektování rodinného a soukromého života zohledňuje zejména povahu a závažnost dotčeného veřejného zájmu; délku pobytu cizince v hostitelském státě; dobu, jež uplynula od porušení veřejného pořádku a chování cizince v průběhu této doby; rodinnou situaci stěžovatele; skutečnost, zda byl rodinný život založen až poté, kdy dotčené osoby věděly, že cizí státní příslušník pobývá v dané zemi nelegálně; počet dětí a jejich věk; rozsah, v jakém by byl soukromý anebo rodinný život cizince narušen; rozsah sociálních a kulturních vazeb na hostitelský stát; imigrační historii cizince; a věk a zdravotní stav cizince (srov. zejména Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku, rozsudek ze dne 31. 1. 2006, stížnost č. 50435/99; Üner proti Nizozemsku, rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, stížnost č. 46410/99; Nunez proti Norsku, rozsudek ze dne 28. 6. 2011, stížnost č. 55597/09). Uvedená kritéria je třeba posuzovat ve vzájemné souvislosti a porovnat právo jednotlivce na rodinný život se zájmy státu na ochranu veřejného pořádku. Právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy totiž není absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu.

[18] Krajský soud se dostatečně podrobně věnoval posouzení rodinného života stěžovatele. Správně konstatoval, že skutečnost, že stěžovatel má v České republice manželku a devět dětí, sama o sobě nic nevyovídá o kvalitě rodinného života stěžovatele. Krajskému soudu lze přisvědčit, že z podkladů shromážděných žalovaným v řízení o správním vyhoštění (vyjádření sociální pracovníce protokolované jako výpověď svědka, zpráva lékařky a ředitelky Dětského centra Svitavy o průběhu pobytu dětí, zpráva psychologa Dětského centra Svitavy a speciálního pedagoga Dětského centra Svitavy, návštěvní list Dětského centra Svitavy popisující návštěvy a jejich průběh) plyne, že stěžovatel na své rodině páchal násilí, vyvolával pocit strachu. Ačkoli stěžovatel zpochybnil tyto závěry žalovaného, nepředložil žádný důkaz, jímž by podpořil svá tvrzení o opaku a o tom, že napadeným rozhodnutím bylo nepřiměřeně zasazeno do jeho práva na respektování rodinného a soukromého života.

[19] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, že žalovaný a krajský soud měli přihlédnout i ke kvalitě rodinného života stěžovatele v období před jeho příchodem do České republiky. Kvalita rodinného života stěžovatele v tomto období (tedy před více než sedmi lety) byla pro jeho nynější posouzení žalovaným a krajským soudem nerozhodná, neboť žalovaný

vycházel ze skutkového stavu, který tu byl v době jeho rozhodování. Ze stejného skutkového stavu vycházel i krajský soud (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

[20] Stěžovatel rovněž namítl, že dokazování existence nebezpečí maření nebo ztěžování výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění nebylo provedeno správně. Nejvyšší správní soud této námitce stěžovatele nepřisvědčil. Policie je podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců oprávněna zajistit cizince pouze v tom případě, že nepostačuje uložení některého ze zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území podle § 123b odst. 1 téhož zákona. Aby mohl správní orgán řádně posoudit možnost aplikace zvláštních opatření, musí v tomto směru náležitě zjistit relevantní skutkové okolnosti případu. Jinými slovy řečeno, z rozhodnutí o zajištění cizince musí být zřejmé, proč je zajištění nezbytné a proč správní orgán nezvolil jiný způsob zajištění realizace správního vyhoštění. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl konkrétní skutečnosti, z nichž plynulo nebezpečí, že stěžovatel bude mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, a pro něž nepostačovalo uložení některého ze zvláštních opatření podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel v minulosti nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění ani uložení zvláštního opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců. V období od 4. 3. 2014 do 2. 9. 2014 nevycestoval z území České republiky, přestože v tomto období trvaly právní účinky předchozího rozhodnutí o jeho vyhoštění. Místo pobytu stěžovatele nebylo v tomto období známo. Nepřebíral úřední korespondenci a snažil se skrývat před policií. Ani tyto závěry stěžovatel nepopřel žádným konkrétním tvrzením či důkazem, který by prokazoval opak. Krajskému soudu lze přisvědčit, že již samotné chování stěžovatele v minulosti odůvodňuje jeho zajištění. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 3. 2012, čj. 7 As 154/2011 – 56, podle nějž: *„jednal-li stěžovatel opakovaně tak, aby i nadále mohl pobývat na území České republiky, či jiných členských států EU, ačkoliv pro svůj pobyt neměl splněny zákonem požadované podmínky a nerespektoval správní rozhodnutí a právní předpisy České republiky a členských států EU, svědčí tyto okolnosti pro jeho zajištění“*.)

[21] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce stěžovatele, že obava žalovaného z útěku stěžovatele do Spolkové republiky Německo byla založena na pouhé domněnce. Stěžovatel se pokusil vycestovat do Spolkové republiky Německo s celou svou rodinou již v roce 2008. Ačkolí později tvrdil, že nepovažuje toto řešení za rozumné a již od této myšlenky upustil, z vyjádření účastníků řízení, zprávy psychologa Dětského centra Svitavy a speciálního pedagoga a dalších podkladů, jež jsou součástí správního spisu, nelze dospět k závěru, že od svého záměru zcela upustil. Skutečnosti zjištěné žalovaným v průběhu správního řízení naopak spíše nasvědčovaly tomu, že stěžovatel uprchne a bude k odchodu nutit i ostatní členy rodiny.

[22] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce stěžovatele o vnitřní rozpornosti napadeného rozhodnutí a kasační stížností napadeného rozsudku. Účelem institutu zajištění podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je zabránit nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. V nyní posuzovaném případě by k tomu mohlo dojít jak tím, že by se stěžovatel skrýval na území České republiky s cílem zde setrvat, tak tím, že by uprchl do Spolkové republiky Německo. V obou případech by však byl výkon rozhodnutí o správním vyhoštění ztížen, nebo by mohl být dokonce zmařen. Pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí je podstatné, že žalovaný dospěl ke správnému závěru o důvodné obavě z obou možných variant chování stěžovatele a svůj závěr náležitě odůvodnil. Napadené rozhodnutí tedy není vnitřně rozporné, pokud jsou v jeho odůvodnění uvedeny oba důvody vedle sebe.

[23] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.)

[24] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[25] Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovateli usnesením ze dne 13. 3. 2015, čj. 8 Azs 20/2015 – 37 k jeho žádosti zástupkyni z řad advokátů JUDr. Annu Doležalovou, MBA. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud určil odměnu advokáta jako 2 x 3100 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, doplnění kasační stížnosti) a dále 2 x 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem tedy 6800 Kč. Částka v celkové výši 6800 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. května 2015

JUDr. Jan Passer
předseda senátu